

Fővárosi Ítéltábla

4.Pf.20.833/2020/6/II.

A Fővárosi Ítéltábla a Budaházi Ügyvédi Iroda (2440 Százhalombatta, Kodály Zoltán sétány 28.; ügyintéző: dr. Budaházi János ügyvéd) által képviselt felperes1 (cím5) I. rendű és felperes2 (cím2.) II. rendű felpereseknek – a Pulay Ügyvédi Iroda (1123 Budapest, Alkotás utca 11. II/4.; ügyintéző: dr. Pulay Gábor ügyvéd) által képviselt alperes1 (cím4) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2020. október 12. napján kelt 20.P.20.361/2019/27. számú ítélete ellen az I-II. rendű felperesek részéről 28. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 nap alatt 50.000 (ötvenezer) forint + áfa mértékű másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 248.671 (kettőszáznegyvennyolcezer-hatszázhetvenegy) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperesek a keresetükben az alperessel létrejött 2007. október 31-i kölcsönszerződés érvénytelensége alapján a szerződés érvényessé nyilvánítását kérték azzal, hogy a 2020. június 2-án fennálló tartozásuk összege 2.897.510 forint volt. A szerződés semmisségét egyrészt a Ptk. 200. § (2) bekezdésére alapították, mert az árfolyamváltozásról tájékoztatás nem történt, illetve az nem felelt meg az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 203. § (6) és (7) bekezdésében, valamint a Kúria 2/2012. PK

véleményében foglaltaknak. Hivatkoztak arra is, hogy a szerződés lehetetlen szolgáltatásra irányult, valamint a szerződés nem kölcsönszerződés, hanem az alperes szándéka szerint pénzüpiaci tőzsdei befektetésre irányult és minden kockázat a felpereseket terhelte. Állították, hogy a kölcsön tárgya forintban nincs meghatározva, a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjában ütközik és nem felel meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjainak sem, a tájékoztató jelleggel közölt kamatláb miatt.

[2] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a felperesek által felhozott érvénytelenségi okok fennállnának. Álláspontja az volt, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás a jogszabályoknak és a Kúria gyakorlatának megfelelt.

[3] Az elsőfokú bíróság az ítéletében a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a le nem rótt 186.500 forint eljárási illetéket az állam viseli. Kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen az alperesnek 196.850 forint perköltséget.

Az ítélet indokolása értelmében az I. rendű felperes és az alperes között teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaltan 2007. október 31. napján CHF alapú szabad felhasználású jelzáloghitelre 6 hónapos kamatperiódussal elnevezésű kölcsönszerződés jött létre, amelynek alapján az alperes az I. rendű felperes részére 20.502 CHF svájci frank összegű kölcsönt nyújtott 180 hónap futamidőre. A kölcsön törlesztése érdekében az alperesnél lakossági bankszámlát/devizaszámlát kellett nyitnia az adósnak, melyre történik a folyósítás. Rögzítették a hiteldíjmutatót, valamint a szerződés szerint tájékoztató jelleggel közölve lett az évi 5,99% kamatláb a szerződéskötés napjára vonatkozóan, mely kamatláb 6 hónapos periódusonként változó. Kölcsönszerződés biztosítási szerződéssel kombinált volt. A kölcsön biztosítására a II. rendű felperes és az időközben elhalálozott édesapja jelzálogszerződés ingatlanra elnevezésű szerződést kötöttek az alperessel. A kölcsönszerződést és jelzálogszerződést közjegyzői okiratba foglalták 2007. október 31. napján. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek között deviza kölcsönszerződés jött létre, a hitel felvétele és a törlesztés is devizában történt. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 209. § (2) bekezdése alapján a 93/13/EGK Irányelv 4. cikk (1) bekezdésére, az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-51/17. számú ítélet 4. pontjába foglaltakra figyelemmel értékelte a szerződési feltételek világosságát, érthetőségét, a szerződéskötéskor fennálló szerződéskötéssel kapcsolatos összes körülményre tekintettel. Utalt arra, hogy a perben már nem volt vitás, hogy a szerződés részévé váltak az Általános Szerződési Feltételek, az Üzletszabályzat és a Hirdetmény Szabályai. A tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól szóló okirat az egyedi kölcsönszerződés VII.2. pontjának tartalmát megfelelőnek tartotta a Kúria 2/2014. és 6/2013. Polgári Jogegységi határozataiban, az Európai Unió Bíróságának C-51/17., C-186/16., C-25/13. és a C-96/17. számú ügyekben meghatározott követelményeknek. Megítélése szerint pontos és a laikus fogyasztó számára is érthető tájékoztatást adott az alperes a forint és a kölcsön devizaneme közötti árfolyam piaci mozgások hatására változásáról, hogy előre nem látható árfolyamváltozás kedvezőtlen lehet a kölcsönnevőre és az többletköltséget okoz. Rögzítette, hogy az alperes egyértelműen leírta, miszerint kedvezőtlen változás esetén a devizahitel fizetéséhez több forintot kell a megfelelő devizanemre átváltva felhasználni és kifejezetten figyelmeztette a felpereseket, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt bekövetkező többletterheket nem vállalja át és nem vállal tájékoztatási kötelezettségeket sem. A tájékoztatási kötelezettségének a pénzügyi intézet akkor tesz eleget, ha informálja a fogyasztót, hogy az ilyen konstrukciójú szerződés esetén a deviza

alapú elszámolásból eredően árfolyamkockázat merül fel, melyet teljes egészében a fogyasztó visel és ami a törlesztő részleteket, a tőketartozást megnövelheti. A lefolytatott tanú meghallgatás és a felperesek ellentmondó személyes előadása alapján nem látta megállapíthatónak, hogy a szóbeli tájékoztatás ellentétes lett volna az írásba foglalt tájékoztatókkal, azaz annak egyértelmű közléseinek hatását nem ronthatta le. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az alperes árfolyamkockázatról szóló tájékoztatása megfelelő volt. Az adósok nyilatkozata alapján megállapította, hogy az alperes Üzletszabályzatában foglaltakat megismerték, magukra nézve kötelezőnek tekintették, a szerződés részének tekintették. Az Általános Szerződési Feltételek körében kiemelte, hogy elég a fogyasztónak ennek megismeréséről, magára nézve kötelező voltáról nyilatkoznia a szerződésben, így az ÁSZF aláírás nélkül is a szerződés részévé válik, az megfelel a Hpt. 210. § (1) bekezdése által előírt alaki követelményeknek. Rámutatott, jogszabályi tilalom hiányában a felek szabadon határozhatták meg a kirovó pénznemet és nem volt akadálya, hogy úgy állapodjanak meg, miszerint mindkét fél a kötelezettségének a kirovó pénznemben köteles eleget tenni. A Ptk. 231. § (2) bekezdés felhívásával rámutatott arra is, hogy az adós választása volt, hogy nem devizaszámlát, hanem forint számlát nyitott a kölcsön folyósítására és a törlesztőrészletek megfizetésére. Tévesnek tartotta azt az álláspontot, mely szerint a törlesztés pontos összege nem határozható meg a szerződéskötés időpontjában. Az adós tartozása a szerződéskötés időpontjában egyértelműen rögzült, kirovó pénznemben meghatározott összeg 20.502 CHF volt. A kirótt tartozás egyértelmű meghatározottságát az nem érinti, hogy a kirovó és lerovó pénznem eltéréséből szükségszerűen fakadóan a szerződéskötés időpontjában nem lehet megmondani, hogy a lerovás pénzneméből mennyi kell a teljesítéshez. A 6/2013. PJE III/1. pontja felhívásával utalt a szerződési szabadság elvére, amelyből következően a folyósítási feltételekben megállapodhattak a felek és a folyósítási feltételek teljesítésekor történhetett meg a bank felől az adós részére a kölcsönösszeg rendelkezésre bocsátása. Kiemelte, hogy a perbeli szerződéses konstrukció életbiztosítással vegyes volt, a szerződések és a közokiratba foglalt szerződés tartalma alapján is a törlesztőrészletek összege meghatározható, egyértelműen kiszámítható. A IV/2. pont szerint kamatfizetés állt fenn, a VI. pont szerint pedig a biztosító felé a szerződés alapján esedékessé váló tőkeösszegek teljesítése. A VI. pont alatt táblázatba volt foglalva milyen időszakonként, milyen összegeket kell a biztosító felé megfizetnie az adósnak a közokirat VII. részében az életbiztosítás alapján a biztosító felé fizetendő biztosítási díj összege is ily módon került meghatározásra. A Hpt. 210. § (2) bekezdésében foglalt egyértelmű meghatározottság követelménye a Kúria Gfv.VII.30.137/201./7. számú határozatában kifejtettek alapján akkor is teljesül, ha az Üzletszabályzat és a Hirdetmény, mint Általános Szerződési Feltételek rendelkezéseit figyelembe véve megállapítható a kamat, díj és egyéb költségek. A szerződés részét képező Hirdetmény 3. oldala a kamatszámítás képletét tartalmazza, így egyértelműen meghatározott a kamat. A kamatlábra vonatkozó szerződéses kikötés értelmezése szerint a szerződéskötéskori 5,99% nem rögzült és a szerződéses szabadságból eredően nem volt kizárt, hogy későbbi időpontban irányadó kamatláb alkalmazásában megállapodjanak. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kölcsönszerződés az 1/2016. PJE 2. pontjának megfelelően tartalmazza kiszámítható módon a törlesztőrészletek számát, összegét, törlesztések időpontját és mindazon adatok szerepelnek, amelyek alapján a törlesztőrészlet összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztőrészletek esedékességekor pontosan megállapítható. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, így a kölcsönszerződés megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdésében felsorolt tartalmi követelményeknek. Kifejtette azt is az elsőfokú bíróság, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés nem minősül befektetési szolgáltatási tevékenységnek, figyelemmel arra is, hogy a 2007. évi CLXXXVIII. törvény 40-42. §-a 2007. december 1-jei hatálybalépés folytán a per tárgyát képező szerződésre nem volt alkalmazható és a törvény befektetési szolgáltatás

tevékenysége körében kötött szerződésekre vonatkozik, melyek körébe a deviza alapú kölcsönök nem tartoznak. Figyelemmel arra, hogy a jelen esetben szó sincs deviza alapú hitel vagy hitel, mint befektetési hitelről, ezért téves a felperesi hivatkozás, hogy befektetési szerződés jött volna létre. Utalt arra is, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés jellemzően nem lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződés, mivel a pénztartozás teljesítése mindaddig nem tud ellehetetlenülni, amíg a teljesítés helyén törvényes fizetőeszköz létezik. Az, hogy az adós helyzete a szerződéskötést követően kedvezőtlenül változott, nem jelenti, hogy a szerződés lehetetlen szolgáltatásra irányult volna, mint ahogy azt 1/2016. PK vélemény 2.d. pontja kifejti. Mindezek alapján a keresetet, mint alaptalant utasította el és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott a perköltség viseléséről.

[4] A felperesek a fellebbezésükben az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kölcsönszerződés semmisségének a megállapítását kérték a 2/2014. PJE határozat szerint a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt, a 93/13/EGK Tanácsi Irányelv alapján a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében, valamint a Ptk. 205. § (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség betartásának elmaradása miatt, illetve a Ptk. 200. § (2) bekezdése értelmében, valamint a 209-209/A. §-a, a Ptk. 4. §-a, a Ptk. 227. §-a, a Hpt. 210. § (2) bekezdése, a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontja alapján. A teljes érvénytelenség megállapítását követően a semmisségből fakadóan a szerződés érvényessé nyilvánítását kérték, az általuk elkészített elszámolást kérték figyelembe venni, amelyet a Kúria 2019. június 19-i konzultációs testület állásfoglalásának II. pontja szerint készítettek el, így a számítás szerint 2020. június 2. napján 2.897.510 forint tartozás áll fenn az alperes felé. Az árfolyamkockázatról való tájékoztatás körében kifejtették, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat csak a tájékoztatás megtörténtének a nyugtázását jelenti, de a szóbeli részletes tájékoztatást nem helyettesíti. Hangsúlyozták, hogy teljeskörű tájékoztatást nem kaptak, mely körben a tanúvallomás alátámasztotta a felperesi előadást, és melynek hiányában a szerződést nem kötötték volna meg. A meg nem kapott tájékoztatás alapján alappal gondolhatták, hogy az általuk viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége, vagy bizonyos mértékben korlátozott. Határozott álláspontjuk szerint csak a szerződéskötéskor kapott tájékoztatás szerinti árfolyamemelkedés terhelheti őket. A pénzügyet arra sem hívta fel a figyelmet szándékosan, hogy a deviza, vagy deviza alapú szerződéseknél két árfolyam van, átváltási és kamatárfolyam. Egy átlagos fogyasztó részére világosan és egyértelműen nem volt levonható az a következtetés, hogy az árfolyamváltozásnak a törlesztőrészletre milyen következményei lesznek. Az EUB és magyar bíróságok döntéseire hivatkozva kifejtették azon álláspontjukat, hogy az alperes nem tett eleget tájékoztatási kötelezettségének, az nem volt megfelelő, az árfolyamkockázatról világos és érthető tájékoztatást nem nyújtott a felperesek részére, a perbeli kölcsönszerződés kockázatfeltáró nyilatkozatában foglalt feltétel tisztességtelen, ezért a tisztességtelenségen alapuló érvénytelenségnek a Ptk. 239. § (2) bekezdése alapján az a következménye, hogy a teljes kölcsönszerződés érvénytelen. Bírósági ítéleteket idéztek jogi álláspontjuk helytállósága alátámasztására. Utaltak a 93/13/EGK Irányelv és a 2005/29/EK Irányelv által megfogalmazottakra, valamint a Ptk. és a Hpt. rendelkezéseire és EUB döntésekre, és további magyar bírósági döntésekre, joggyakorlatra, közgazdasági törvényszerűségekre, amelyek alapján, ha az árfolyamváltozásról mint közgazdasági jelenségről az adós nem kap teljeskörű felvilágosítást, akkor a vonatkozó szerződéses feltétel összességében nem lehet sem világos, sem érthető. Álláspontjuk szerint a 6/2013. PJE határozatban foglaltakat nem lehet szűken értelmezni, a 2/2014. PJE határozat 1. pontja már tágabb értelmezést ad, és ez felel meg a C-26/13. ügyben hozott EUB határozatnak, azaz a fogyasztónak a szerződési feltételeket a szerződéskötést megelőzően meg kell ismernie a szerződéskötés következményeivel együtt. A

6/2013. PJE, 2/2014. PJE, a Ptk. 205. § (3) bekezdése értelmezéséből egyértelműen következőnek tartották, hogy az írásbeli tájékoztatás nem helyettesíti az alperes azon kötelezettségét, hogy szóban is felhívja a figyelmet a deviza alapú hitel kockázataira, mivel tudatosítania kell a laikus fogyasztóval, akinek nincs ismerete a devizapiac működéséről és az árfolyamok változásának nagyságrendjéről, hogy akár napi szintű kilengések következhetnek be, hogy az árfolyamváltozás hatására a törlesztőrészek összege korlátozás nélkül akár többszörösére is emelkedhet, az árfolyamváltozás iránya, mértéke előre nem állapítható meg, azaz nincs felső határa, az árfolyamváltozás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet. A kockázatfeltáró nyilatkozatot a kölcsönszerződés szövegébe foglalták, az csak a tájékoztatás megtörténtének a nyugtázását jelenti, de a szóbeli részletes tájékoztatást nem helyettesíti. Az alperesnek ténylegesen fel kellett volna hívnia a kölcsönvevő figyelmét a deviza alapú hitelezés veszélyeire. Az érthetőség és világosság követelménye megítélésük szerint mindaddig nem teljesül, amíg az információs hátrányt a bank ki nem egyenlíti. Utaltak a C-186/16. számú EUB ítélet 50. pontjában írtakra. Az átlagosan tájékozott fogyasztónak nincs valódi ismerete a kockázat mibenlétéről, a kockázat menedzselésének lehetőségéről és módszeréről, melyből az is következik, hogy tájékoztatásnak tartalmaznia kell az árfolyamkockázattal összefüggő valamennyi releváns tény, azaz nemcsak az árfolyamváltozás törlesztőrészekre gyakorolt hatását, hanem a kiváltó okra, magára a deviza árfolyamkockázat piaci modellezhető és menedzselhető jelentőségét, a szerződéskötést megelőző időpontban, amikor még a fogyasztónak reális lehetősége van arra, hogy a kockázatot mérlegelje és döntsön a szerződés megkötéséről. Részletes hivatkoztak az Európai Bíróság C-51/17. számú döntésében foglaltakra. Hangsúlyozták azt is, hogy a tájékoztatási kötelezettség utólag nem pótolható, csak az az elem törölhető, amire a tájékoztatási kötelezettség vonatkozik, ez pedig a deviza árfolyamváltozásának alkalmazása a szerződésben. Felhívták a Ptk. 209. § (1) és (2) bekezdését, a 209/A. § (2) bekezdését, valamint a Kúria devizahiteles érvénytelenségi perek jogalkalmazási kérdéseinek vizsgálatára felállított konzultációs testület 2019. április 10. napján tartott ülésének emlékeztetőjében foglaltakat. Részletesen idéztek a Fővárosi Törvényszék 7.G.41.628/2016/47. számú ítéletében kifejtettek, amely az MNB stabilitási jelentése és a Magyar Bankszövetség tájékoztatásának kifejtése mellett hozott megállapításokat. A Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c), e) pontjai, illetőleg 210. § (2) bekezdése szerinti semmisségre vonatkozó keresetüket is fenntartották. E körben hangsúlyozták, hogy az alperes a kölcsönszerződésnél 3.108.392 forintot bocsátott a felperesek rendelkezésére, azaz a kölcsön összege a szerződés tárgya kizárólag forint összeg volt, nem pedig devizában meghatározott forint ellenérték. A kölcsönszerződés nem tartalmazza, hogy a kölcsönösszeget, a havi törlesztéseket milyen árfolyammal kell számolni és azt sem, hogy mely időpont árfolyama irányadó. Így a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának sérelme megvalósul. Hivatkoztak bírósági ítéletekre. Kifejtették azt is, hogy az alperes az általa alkalmazott árfolyamokat a saját üzletpolitikája és érdeke szerint egyoldalúan változtathatta, ami tisztességtelen, nem átlátható, nem kiszámítható, nem érthető, amely megvalósítja a tisztességtelenség és jóerkölcsbe ütközést, és a kölcsönszerződés semmisségét a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontja és 210. § (2) bekezdése alapján is megállapíthatónak tartották. A kölcsönszerződés nem rögzíti a folyósítás időpontját, a kölcsön összegét, ami a 6/2013. PJE 2/a. pontjának sem felel meg. Hangsúlyozták azt is, hogy a kölcsönszerződésben feltüntetett törlesztőrészek, ügyleti kamatláb, THM, illetve a költségek mértéke tájékoztató jellegűek, mert nem az aláírás napján irányadó tájékoztatás szerinti árfolyam lesz a ténylegesen alkalmazandó a törlesztőrészek, illetve a költségek meghatározása tekintetében, hanem a folyósításkor érvényes, amely a kölcsön aláírásakor a felek által nem volt ismert. Állították, hogy a kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b), c) és e) pontja alapján is semmis, mert nem tartalmazza a THM, ügyleti kamatláb és a törlesztőrészek összegének pontos meghatározását, továbbá a

kezelési költség, illetőleg a folyósítási jutalék tájékoztató jellegű meghatározása szintén semmisséget eredményez. Álláspontjuk szerint a megkötött kölcsönszerződés nem minősülhet kölcsönszerződésnek az alperes szándéka szerint, mivel az pénzpiaci, tőzsdei befektetésre irányuló szerződés, ahol minden kockázat a felpereseké, míg az alperes nyereszkesedik rajtuk. Az alperes rosszhiszemű és megtévesztő magatartása fennáll, amely megvalósítja a tisztességtelenség és jóerkölcsbe ütközést. Fenntartották, hogy a szerződés lehetetlen szolgáltatásra irányul. Megítélésük szerint az alperes megsértette a Ptk. 4. §-ában írt jóhiszeműség és tisztesség követelményét, amely megvalósítja a tisztességtelenséget és jóerkölcsbe ütközést is. E körben előadták, hogy az I. rendű felperes végtörleszteni szeretett volna és így kikerülni az árfolyamkockázatból, azonban végül az alperes nem fogadta el. Az árfolyamváltozás kedvezőtlen változása indokoltta tette volna, hogy az alperes a fennálló kölcsöntartozást forintra átváltsa, mivel a megemelkedett törlesztőrészek veszélyeztették felperesek kölcsöntörlesztési képességét és így ugyancsak megsértette alperes a Ptk. 4. § szerinti jóhiszeműség és tisztesség követelményét, amely megvalósítja a tisztességtelenséget és jóerkölcsbe ütközést. Az EUB C-118/17. számú előzetes döntéshozatali eljárásban született ítélet alapján a szerződést semmissé kell nyilvánítani, mivel a tisztességtelen szerződési feltétel nélkül nem teljesíthető. Ezen ítéletet különösen fontosnak és irányadónak tartották, melyből következően a 2014. évi törvények nem összeegyeztethetők az Irányelvől eredő követelményekkel.

[5] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, mivel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást és az abból levont következtetései is helytállóak. Alaptalannak tartotta a felperesek hivatkozását az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás nem teljeskörű voltára, mivel az általa nyújtott tájékoztatás alapján egy átlagosan tájékozott, észszerűen eljáró fogyasztónak nem lehetett kétsége azzal kapcsolatban, hogy árfolyamkockázati elemet tartalmaz a szerződés, amely alapján a fizetési kötelezettségeit az árfolyam megváltozása befolyásolja és kedvezőtlen árfolyamváltozás esetén előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltsége keletkezhet. A felhívott Fővárosi Törvényszék 25.G.41.679/2018/39-I. számú ítélet kapcsán arra mutattak rá, hogy az ott alkalmazott kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma merőben eltér a per tárgyát képező szerződéstől. Rámutatott arra is, hogy a Kúria több esetben vizsgálta az alperes által alkalmazott szerződési feltételeket, kockázatfeltáró nyilatkozatot és megállapította, hogy az megfelel a vele szemben támasztott jogszabályi kritériumoknak, világos, érthető megfogalmazás követelményének. Utalt a BH.2019.384. döntésre. Kiemelte a 2/2014. PJE határozatnak a tájékoztatással szemben megfogalmazott követelményeit, amely alapján a felperesek által hiányolt további tájékoztatásokat nem volt köteles megadni, azonban a megfelelő tájékoztatást a jogszabályi kötelezettség nélkül is megfelelően megtette. A felperesek által hivatkozott BDT.2019.4090. eseti döntéssel kapcsolatban arra mutatott rá, hogy a Debreceni Ítéltáblának ezzel ellentétes álláspontot tükröző ítélete van. A Hpt. 210. § (2) bekezdésével kapcsolatban előadta, hogy a szerződés III. fejezete alatt a meghatározott, a kamat, díj és egyéb költség feltétel, a szerződés tartalmazta a tárgyat I. alatt, IV. pont alatt a kölcsön és járulékai megfizetésének módját, míg a VIII. fejezet 13. pontja rögzíti, hogy a bank Üzletszabályzatának, Hirdetményének rendelkezéseit az adós és adóstársak megismerték, magukra nézve kötelezőnek fogadták el, így a szerződés részét képezik. Utalt a Hirdetmény 3. oldalán található kamatszámítási képletre is. A felek devizaszerződést kötöttek, CHF pénznemben került meghatározásra, a kirovó és a lerovó pénznem, a folyósított összeg pénzneme pedig nem érinti a kölcsönszerződés mikénti minősítését. Figyelemmel arra is, hogy felperesi kéreésre történt HUF pénznemben a folyósítás és a felperes sem volt köteles arra, hogy a devizában kirótt tartozás HUF pénznemben rója le. A Ptk. 209. § (1) bekezdése

szerinti tényállási elemek körében a felperesek pedig részletes tényállást nem tettek. Ptk. 200. § (2) bekezdés körében sem jelölték meg azt a jogszabályt, amelybe a kölcsönszerződés ütközik, vagy amelynek megkerülésével kötötték. A jóerkölcsbe ütközést szintén vitatta, amely ugyancsak nem igazolt. A felperesek befektetési szolgáltatással kapcsolatos érvelése körében arra mutatott rá, hogy nem világos számára felperesek milyen befektetési jogviszonyra vagy szolgáltatásra utalnak, miután a befektetési szerződés jellegénél fogva összeegyeztethetetlen és egyben összetéveszthetetlen a kölcsönszerződéssel. A lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződés körében kifejtett álláspontot is vitatta. Ugyancsak vitatta, hogy a jóhiszeműség és tisztesség követelményét megsértette, amely egyébként sem alapozná meg a kereseti kérelem teljesítését, mivel a szerződés teljesítése és nem az érvényesség szempontjából releváns. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés nem tartalmaz tisztességtelen feltételt, így a fellebbezés VI. pontjában előadottak jogalapját is vitatta. Egyebekben az eljárás során tett nyilatkozatait fenntartotta.

[6] A fellebbezés nem alapos.

[7] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg a tényállást és abból megalapozott jogkövetkeztetések levonásával hozta meg érdemben helytálló döntését.

[8] Az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességtelensége miatti szerződés érvénytelensége iránti kereset tekintetében az alábbiakra mutat rá az ítéltábla:

[9] Bár a szerződés CHF kölcsönre irányult, nem vitás, hogy annak folyósítására forintban, míg a visszafizetésre - a biztosítási szerződéssel kombinált konstrukcióra figyelemmel - a forintban teljesített biztosítási díjak után ugyancsak forintban képződő biztosítási összegek biztosító általi átutalásával szintén forintban került sor. Mindezen körülmények miatt a szerződés tartalmilag nem deviza-, hanem deviza alapú szerződés.

[10] A szerződéskötéskor hatályos Ptk. 209. § (1) bekezdés, a 93/13. EKG Irányelv 4. cikk (2) bekezdés értelmében akkor vizsgálható kizárólag a főszolgáltatás körébe tartozó, a szolgáltatás és ellenszolgáltatás közötti egyenértékűséget, illetve arányosságot meghatározó szerződési feltétel tisztességtelensége, amennyiben az nem világos vagy nem érthető. A felperesek a keresetükben nem azoknak az általános szerződési feltételeknek a tisztességtelensége okán kérték a szerződés érvénytelenségének a megállapítását, amelyek az árfolyamváltozásból eredő terheket maradéktalanul a felperesekre hárítják, hanem magának az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatásnak, az alperes e körben való eljárásának a tisztességtelenségét állították. A Kúria és az ítéltábla is több határozatában rámutatott, hogy nem lehetséges egy olyan szerződéses feltétel tisztességtelenségének a vizsgálata, amely a felek jogai és kötelezettségei tekintetében nem tartalmaz rendelkezést, nem rendezi a felek szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit. A tisztességtelenség fogalmi eleme, a szerződésből eredő jogok és kötelezettségek egyensúlyának az indokolatlan és a fogyasztóra

hátrányos, a jóhiszeműség és tisztesség követelményével össze nem egyeztethető megbontását eredményező összemérésre nincs lehetőség, így hiányzik a tisztességtelenség megállapításának törvényi feltétele, ezért fogalmilag kizárt a szerződési kikötés tisztességtelenségének vizsgálata és megállapítása.

[11] Az alperes nem a szerződésben, hanem külön okiratban, a „Tájékoztatás külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” megnevezésű tájékoztatóban adta meg az árfolyamkockázatról tájékoztatást. A kölcsönszerződés VII. 2. pontja, a „Svájci frank klauzula”, alapvetően az adós nyilatkozatát tartalmazza a jelentős árfolyamkockázatról való tájékoztatás megértéséről. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás megfelelt a Kúria 2/2014 és 6/2013 PJE határozataiban és az EUB - elsőfokú bíróság által felhívott - döntéseiben meghatározott követelményeknek.

[12] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével jutott arra a megállapításra, hogy az árfolyamkockázatról a felperesek tájékoztatása megtörtént és a szóbeli tájékoztatás nem volt ellentétes az írásban foglaltakkal.

[13] A fellebbezésben foglaltakra tekintettel az ítéltábla nem osztotta a felperesi álláspontot a tájékoztatás szükséges tartalma körében kifejtettekben. Sem a Kúria jogegységi határozataiból, sem az EUB döntésekből nem vezethető le, hogy az alperesnek a devizapiac működéséről, az árfolyamváltozás kiváltó okairól, a kockázat menedzselési lehetőségéről, a piaci modellekről tájékoztatnia kellett volna a fogyasztónak minősülő felperesket.

[14] Az ítéltábla megítélése szerint ellentmondás mutatkozik a felperesek azon ténybeli előadása, miszerint az alperes a szerződéskötéskor szóban nem adott tájékoztatást az árfolyamváltozás lehetséges mértékéről, az árfolyamkockázatról, illetve arra alapított érvelése között, hogy csak addig terhelheti őket az árfolyamkockázat, amely mértékről tájékoztatást kaptak a szerződéskötéskor. Amennyiben az lett volna megállapítható, hogy nem kaptak tájékoztatást az árfolyamkockázatról, abban az esetben a második érvelés nem értelmezhető, illetve ellentmondásban van a felperesek előbbi állításával.

[15] A fentiek kiemelésével és kiegészítésével az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességtelenségére alapított szerződés érvénytelensége iránti keresetet alappal utasította el.

[16] A kereset további alapjaként megjelölt érvénytelenségi okok, a Hpt. 210. §-ára, 213. § (1) bekezdés a) - c) és e) pontjaira alapított semmisség, a lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződés semmissége, továbbá a tőzsdei befektetési szolgáltatásnak minősülés miatt jogszabályba ütközés, illetve jogszabály megkerülésére irányulás miatti semmisség tekintetében az ítéltábla maradéktalanul osztja az elsőfokú bíróság által az ítélete

indokolásában kifejtettek. Az ott írtakon változtatásra és az indokolás kiegészítésre sem adott alapot a fellebbezésben lényegében csak megismételt jogi álláspont.

[17] A felperesek az alperes azon magatartását, mely szerint a végtörlesztésüket az alperes nem fogadta el, továbbá nem váltotta át forintra a kölcsöntartozást, a Ptk. 4. § jóhiszeműség és tisztesség követelményébe, jóerkölcsbe ütközőnek minősítették. Az ítéltábla elsődlegesen azt emeli ki, hogy a szerződés érvénytelenségét a szerződés megkötésének időpontjában fennállt tények, okok válthatják ki. A szerződés megkötését követően merült fel a végtörlesztés lehetősége, illetve az átválthatóság, ezért ezen körülményeknek és felperesi álláspont szerint az alperes terhére eső sikertelenségnek, mulasztásnak a szerződés érvényességére kihatása, jogkövetkezménye nem lehetett. Ezen túlmenően a Ptk. 4. § a polgári jogviszonyokban tanúsítandó általános magatartási szabályokat ír elő, amelyek megszegése önmagában a jóerkölcsbe ütközés megállapítására nem vezethet.

[18] Mindezek értelmében a fenti indokolásbeli kiegészítéssel az ítéltábla helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján, részben a Pp. 254. § (3) bekezdésére is utalással.

[19] A felperesek fellebbezése eredménytelen volt, ezért a Pp. 78. § () bekezdés alapján határozott az ítéltábla a másodfokú perköltség viseléséről. Az alperes oldalán a másodfokú eljárásban költségként merült fel az ügyvédi munkadíj, amelyet az ítéltábla a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5)(6) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés alapján a fellebbezési pertárgy érték és a kifejtett tevékenység mérlegelésével határozott meg.

[20] A felperesek teljes személyes költségmentességben részesültek. A másodfokú bíróság a le nem rótt fellebbezési illetékről az 1990. évi XCIII. tv. 73. § (4) bekezdés és a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. § szerint rendelkezett.

Budapest, 2021. április 22.

Dr. Németh László s.k.

a tanács elnöke

Dr. Merőtey Anikó s.k.
Ágnes s.k.

Dr. Molnár

előadó bíró

bíró